Staatsblad
van het Koninkrijk der Nederlanden

Jaargang 2026

370

Besluit van 28 oktober 2026 tot wijziging van het Aanbestedingsbesluit ter uitvoering van verordening (EU) 2022/1031 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juni 2022 over toegang van ondernemers, goederen en diensten uit derde landen tot de aanbestedings- en concessiemarkten van de Unie en procedures ter ondersteuning van onderhandelingen over toegang van ondernemers, goederen en diensten uit de Unie tot de aanbestedings- en concessiemarkten van derde landen (Instrument voor Internationale Overheidsopdrachten – IIO) (PbEU 2022, L 173)

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Economische Zaken en Klimaat van 22 april 2026, nr. WJZ/105909581;

Gelet op verordening (EU) 2022/1031 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juni 2022 over toegang van ondernemers, goederen en diensten uit derde landen tot de aanbestedings- en concessiemarkten van de Unie en procedures ter ondersteuning van onderhandelingen over toegang van ondernemers, goederen en diensten uit de Unie tot de aanbestedings- en concessiemarkten van derde landen (Instrument voor Internationale Overheidsopdrachten – IIO) (PbEU 2022, L 173) en artikel 4.12b van de Aanbestedingswet;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van 20 mei 2026 nr. W18.26.00104/IV);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Economische Zaken en Klimaat van 26 oktober 2026, nr. WJZ/108428793;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

Het Aanbestedingsbesluit wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1 wordt in de alfabetische volgorde een onderdeel ingevoegd, luidende:

verordening (EU) 2022/1031: verordening (EU) 2022/1031 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juni 2022 over toegang van ondernemers, goederen en diensten uit derde landen tot de aanbestedings- en concessiemarkten van de Unie en procedures ter ondersteuning van onderhandelingen over toegang van ondernemers, goederen en diensten uit de Unie tot de aanbestedings- en concessiemarkten van derde landen (Instrument voor Internationale Overheidsopdrachten – IIO) (PbEU 2022, L 173);.

B

Na hoofdstuk 5 wordt een hoofdstuk ingevoegd, luidende:

Hoofdstuk 5a. Uitvoering verordening (EU) 2022/1031

Artikel 11a

De in artikel 9, tweede lid, van verordening (EU) 2022/1031 bedoelde informatieverstrekking aan de Europese Commissie geschiedt met gebruikmaking van het daartoe door middel van het elektronische systeem voor aanbestedingen beschikbaar gestelde formulier.

Artikel 11b

Op verzoek van Onze Minister verstrekken aanbestedende diensten en speciale-sectorbedrijven informatie benodigd ter voldoening aan de artikelen 9, tweede lid, en 13 van verordening (EU) 2022/1031.

ARTIKEL II

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin zij wordt geplaatst.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

’s-Gravenhage, 28 oktober 2026

Willem-Alexander

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,
H.G. Herbert

Uitgegeven de *vijfde* november 2026

De Minister van Justitie en Veiligheid,
D.M. van Weel

stb-2026-370
ISSN 0920 - 2064
’s-Gravenhage 2026

NOTA VAN TOELICHTING

I. ALGEMEEN

1. Inleiding

Dit besluit voorziet in een wijziging van het Aanbestedingsbesluit ter uitvoering van de Verordening voor het Instrument voor Internationale Overheidsopdrachten (hierna: Verordening IIO)[1]. De Verordening IIO is op 29 augustus 2022 in werking getreden (conform artikel 15, op de zestigste dag na publicatie in het Publicatieblad van de Europese Unie).[2]

De Verordening IIO introduceert een offensief handelspolitiek instrument met als doel om meer wederkerigheid op de markt voor overheidsaanbestedingen en concessies met derde landen te bewerkstelligen. Dit omdat de Europese markt relatief open is voor inschrijvingen van ondernemingen uit derde landen, maar Europese ondernemingen obstakels ervaren in de toegang tot de markten in derde landen. De Verordening IIO geeft de Europese Commissie de bevoegdheid om onderzoek in te stellen in gevallen waarin wordt vermeend dat Europese ondernemingen op aanbestedingsmarkten van derde landen beperkingen ondervinden. Indien de Europese Commissie concludeert dat Europese ondernemingen beperkingen worden opgelegd, kan zij middels een uitvoeringshandeling een zogenoemde IIO-maatregel vaststellen. In een IIO-maatregel kan de Europese Commissie besluiten de toegang van ondernemers, goederen of diensten uit een derde land tot aanbestedingsprocedures te beperken door aanbestedende diensten en aanbestedende instanties (hierna, zoals aangeduid in de Aanbestedingswet 2012: speciale-sectorbedrijven) te verplichten een scoreaanpassing op te leggen aan inschrijvingen die zijn ingediend door ondernemers uit het betrokken derde land, of inschrijvingen die zijn ingediend door ondernemers uit het betrokken derde land uit te sluiten.

Om de onderhavige wijzigingen van het Aanbestedingsbesluit mogelijk te maken, wordt in de Aanbestedingswet 2012 voorzien in een delegatiegrondslag.[3]

2. Inhoud van het besluit

Artikel 9, tweede lid, van de Verordening IIO bepaalt dat wanneer aanbestedende diensten of speciale-sectorbedrijven besluiten een IIO-maatregel niet toe te passen, zij de Europese Commissie op een door de betrokken lidstaat te bepalen wijze bepaalde informatie verstrekken. De betrokken lidstaat dient de Europese Commissie desgevraagd aanvullende informatie te verstrekken. Verder bepaalt artikel 13 van de Verordening IIO dat lidstaten de Europese Commissie inlichtingen verstrekken over de toepassing van IIO-maatregelen, alsook over het aantal aanbestedingsprocedures van de centrale overheid en lagere overheden waarin een bepaalde IIO-maatregel werd toegepast, het aantal ontvangen

---

[1] Verordening (EU) 2022/1031 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juni 2022 over toegang van ondernemers, goederen en diensten uit derden landen tot de aanbestedings- en concessiemarkten van de Unie en procedures ter ondersteuning van onderhandelingen over toegang van ondernemers, goederen en diensten uit de Unie tot de aanbestedings- en concessiemarkten van derden landen (Instrument voor internationale overheidsopdrachten – IIO) (PbEU 2022, L 173). Zie ook: Mededeling van de Commissie inzake richtsnoeren ter vergemakkelijking van de toepassing van de IIO-verordening door aanbestedende diensten en aanbestedende instanties en door ondernemers (PbEU 2023, C 64).

[2] Deel II van deze nota van toelichting bevat een transponeringstabel met betrekking tot de Verordening IIO.

[3] Zie Kamerstukken II 2024/25, 36 810, nr. 2.

inschrijvingen uit derde landen waarvoor die IIO-maatregel geldt en ten slotte de gevallen waarin een specifieke uitzondering op de IIO-maatregel werd toegepast. De lidstaten dienen de Commissie op haar verzoek aanvullende informatie over de toepassing van de maatregelen te verstrekken.

Ter uitvoering van het voorgaande wordt het Aanbestedingsbesluit aangepast. Om te beginnen wordt de wijze vastgesteld waarop aanbestedende diensten en speciale-sectorbedrijven de Europese Commissie informeren ingeval zij besluiten een IIO-maatregel niet toe te passen (artikel 9, tweede lid, van de Verordening IIO). Aanbestedende diensten en speciale-sectorbedrijven dienen gebruik te maken van het daartoe door middel van het elektronische systeem voor aanbestedingen (Tendernet) beschikbaar gestelde formulier (eForms). Naar aanleiding van de Verordening IIO is dit formulier namelijk aangepast, waardoor het ook informeert naar de toepassing van IIO-maatregelen. Het formulier wordt vervolgens met de Europese Commissie gedeeld (door middel van de «Tenders electronic daily»).

Daarnaast wordt aan het Aanbestedingsbesluit een bepaling toegevoegd waarin aan aanbestedende diensten en speciale-sectorbedrijven de verplichting wordt opgelegd om op verzoek van de Minister van Economische Zaken de informatie benodigd ter voldoening aan de artikelen 9, tweede lid, en 13 van de Verordening IIO te verstrekken. Deze bepaling is nodig om te waarborgen dat Nederland als lidstaat kan voldoen aan de uit de artikelen 9, tweede lid, laatste zin, en 13 van de Verordening IIO voortvloeiende informatieverplichtingen. Indien voor het verzoek van de aanvullende informatie door de Europese Commissie aan Nederland informatie van de aanbestedende diensten of speciale-sectorbedrijven nodig is, wordt hiervoor een verzoek gedaan bij de aanbestedende diensten of speciale-sectorbedrijven. De wijze waarop aanbestedende diensten en speciale-sectorbedrijven deze informatie dienen te verstrekken is niet vastgelegd, omdat zij zal afhangen van de omstandigheden van het geval. Uitgangspunt is dat wordt gekozen voor de meest lastenluwe wijze. Vanzelfsprekend dienen de toepasselijke voorschriften op het gebied van gegevensbescherming en vertrouwelijkheid (waaronder ook artikel 2.57 van de Aanbestedingswet 2012) in acht te worden genomen.[4]

Voorts is belangrijk om op te merken dat de bepaling slechts een vangnet betreft. Artikel 9, tweede lid, van de Verordening IIO omvat immers ook een informatieverplichting voor aanbestedende diensten en speciale-sectorbedrijven. Ditzelfde geldt voor artikel 13. In artikel 13, tweede lid, is bepaald dat aanbestedende diensten en speciale-sectorbedrijven door middel van de «Tenders electronic daily» verslag aan de Europese Commissie uitbrengen over de toepassing van IIO-maatregelen. Dit verslag bevat voor elke relevante procedure informatie over de toepassing van IIO-maatregelen, het aantal inschrijvingen dat is ontvangen uit derde leden waarop de desbetreffende IIO-maatregel van toepassing is, het aantal inschrijvingen waarvoor de uitsluiting van de inschrijving of de scoreaanpassing is toegepast en de toepassing van specifieke uitzonderingen op de IIO-maatregelen.

[4] Zie in dit verband ook overweging 31 van de Verordening IIO.

3. Gevolgen

Artikel 11a van het besluit heeft geen regeldrukeffecten voor aanbestedende diensten en speciale-sectorbedrijven. Gebruik van het in dit artikel bedoelde formulier (eForms) is sowieso al verplicht voor alle Europese aanbestedingen.

Artikel 11b heeft naar verwachting zeer beperkte regeldrukeffecten voor aanbestedende diensten en speciale-sectorbedrijven. Zoals eerder aangegeven, bepaalt artikel 13, tweede lid, van de Verordening IIO al dat aanbestedende diensten en speciale-sectorbedrijven door middel van de «Tenders electronic daily» verslag aan de Europese Commissie dienen uit te brengen over de toepassing van IIO-maatregelen, als onderdeel van de gunning van opdrachten. Dat verslag bevat voor elke aanbesteding informatie over de toepassing van IIO-maatregelen, het aantal inschrijvingen dat is ontvangen uit derde landen waarop de desbetreffende IIO-maatregel van toepassing is, het aantal inschrijvingen waarvoor de uitsluiting van de inschrijving of de scoreaanpassing is toegepast en de toepassing van specifieke uitzonderingen op de IIO-maatregel. Veelal zal deze informatie volstaan. Slechts wanneer dat niet het geval is, zal de Commissie de lidstaat om aanvullende informatie verzoeken, waarna de lidstaat op haar beurt aanbestedende diensten of speciale-sectorbedrijven om aanvullende informatie kan verzoeken.

In het kader van de Code Interbestuurlijke Verhoudingen is het besluit voorgelegd aan de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), de Unie van Waterschappen (Unie) en het Interprovinciaal Overleg (IPO). In hun reactie hebben zij laten weten positief gestemd te zijn over het besluit en gelet op de beperkte gevolgen een formele uitvoeringstoets niet noodzakelijk te achten.

4. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin zij wordt geplaatst. Uitgangspunt is dat de inwerkingtreding van dit besluit gelijktijdig geschiedt met het moment waarop het wetsvoorstel tot wijziging van de Aanbestedingswet 2012 ter uitvoering van de Verordening IIO[5] tot wet wordt verheven en in werking treedt.

II. TRANSPONERINGSTABEL VOOR VERORDENING (EU) 2022/1031

Verordening (EU) 2022/1031 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juni 2022 over toegang van ondernemers, goederen en diensten uit derde landen tot de aanbestedings- en concessiemarkten van de Unie en procedures ter ondersteuning van onderhandelingen over toegang van ondernemers, goederen en diensten uit de Unie tot de aanbestedings- en concessiemarkten van derde landen (Instrument voor Internationale Overheidsopdrachten – IIO) (PbEU 2022, L 173)

[5] Kamerstukken II 2024/25, 36 810, nr. 2.

Verordening (EU) 2022/1031	Bepaling in implementatie-regeling of bestaande regeling: Toelichting indien niet geïmplementeerd of naar zijn aard geen implementatie behoeft	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van de beleidsruimte
Artikel 1 (Onderwerp en toepassingsgebied)	Behoeft naar zijn aard geen implementatie; werkt rechtstreeks		
Artikel 2 (Definities)	Behoeft naar zijn aard geen implementatie; werkt rechtstreeks		
Artikel 3 (Vaststelling van de oorsprong)	Behoeft naar zijn aard geen implementatie; werkt rechtstreeks		
Artikel 4 (Vrijstelling voor goederen en diensten van oorsprong uit de minst ontwikkelde landen)	Behoeft naar zijn aard geen implementatie; bepaling richt zich tot de Europese Commissie		
Artikel 5 (Onderzoeken en besprekingen)	Behoeft naar zijn aard geen implementatie; bepaling richt zich tot de Europese Commissie		
Artikel 6 (IIO-maatregelen)	Behoeft naar zijn aard geen implementatie; bepaling richt zich tot de Europese Commissie of werkt rechtstreeks		
Artikel 7 (Lijst van aanbestedende diensten die zijn vrijgesteld van de toepassing van deze verordening)	Behoeft naar zijn aard geen implementatie; bepaling richt zich tot de Europese Commissie of werkt rechtstreeks		
Artikel 8 (Verplichtingen van de geselecteerde inschrijver)	Behoeft naar zijn aard geen implementatie; werkt rechtstreeks		
Artikel 9 (Uitzonderingen), eerste lid	Behoeft naar zijn aard geen implementatie; werkt rechtstreeks		
Artikel 9 (Uitzonderingen), tweede lid	Behoeft naar zijn aard geen implementatie; werkt rechtstreeks, met uitzondering van de zinsnede «op een door de betrokken lidstaat te bepalen wijze» Artikel I, onderdeel B (artikel 11a), van onderhavig besluit, voor wat betreft de zinsnede «op een door de betrokken lidstaat te bepalen wijze»	Indien een aanbestedende dienst of speciale-sectorbedrijf besluit een IIO-maatregel niet toe te passen, dient hij de Europese Commissie op een door de betrokken lidstaat te bepalen wijze te informeren.	
Artikel 10 (Rechtsmiddelen)	Behoeft naar zijn aard geen implementatie; werkt rechtstreeks		
Artikel 11 (Comitéprocedure)	Behoeft naar zijn aard geen implementatie; bepaling richt zich tot de Europese Commissie		
Artikel 12 (Richtsnoeren)	Behoeft naar zijn aard geen implementatie; bepaling richt zich tot de Europese Commissie		
Artikel 13 (Verslaglegging), eerste lid, eerste twee zinnen	Behoeft naar zijn aard geen implementatie; bepaling richt zich tot de Europese Commissie		

Verordening (EU) 2022/1031	Bepaling in implementatie-regeling of bestaande regeling: Toelichting indien niet geïmplementeerd of naar zijn aard geen implementatie behoeft	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van de beleidsruimte
Artikel 13 (Verslaglegging), eerste lid, derde zin	Artikel I, onderdeel B (artikel 11b), van onderhavig besluit	De lidstaten dienen de Europese Commissie op verzoek inlichtingen te verstrekken over de toepassing van IIO-maatregelen, alsook over het aantal aanbestedingsprocedures van de centrale overheid en lagere overheden waarin een bepaalde IIO-maatregel werd toegepast, het aantal ontvangen inschrijvingen uit derde landen waarvoor die IIO-maatregel geldt en ten slotte de gevallen waarin een specifieke uitzondering op de IIO-maatregel werd toegepast. Om aan een dergelijk verzoek te kunnen voldoen, kan informatie van aanbestedende diensten en speciale-sectorbedrijven nodig zijn. Op grond van artikel 11b van onderhavig besluit kunnen aanbestedende diensten en speciale-sectorbedrijven verplicht worden de hiervoor bedoelde informatie te verstrekken.	
Artikel 13 (Verslaglegging), tweede lid, eerste tot en met derde zin	Behoeft naar zijn aard geen implementatie; bepaling richt zich tot de Europese Commissie of werkt rechtstreeks		
Artikel 13 (Verslaglegging), tweede lid, vierde zin	Artikel I, onderdeel B (artikel 11b), van onderhavig besluit	De lidstaten dienen de Europese Commissie op verzoek aanvullende informatie te verlenen over de toepassing van de maatregelen uit hoofde van deze verordening. Om aan een dergelijk verzoek te kunnen voldoen, kan informatie van aanbestedende diensten en speciale-sectorbedrijven nodig zijn. Op grond van artikel 11b van onderhavig besluit kunnen aanbestedende diensten en speciale-sectorbedrijven verplicht worden informatie te verstrekken.	
Artikel 14 (Evaluatie)	Behoeft naar zijn aard geen implementatie; bepaling richt zich tot de Europese Commissie		
Artikel 15 (Inwerkingtreding)	Behoeft naar zijn aard geen implementatie; werkt rechtstreeks		

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,
H.G. Herbert